

Ik hoop hiermede aangetoond te hebben, dat de twijfel van prof. KORTEWEG, ofschoon hij voortduurt, toch niet gerechtvaardigd is.

Utrecht, 30 Mei 1919.

W. G. DE HAAS.

II.

Naar aanleiding van het onderschrift van prof. KORTEWEG in dit *Tijdschrift* (bldz. 1862) over de samenstelling van de vloeistof van DAKIN, welke door DE HAAS bij de bewerking van zijn proefschrift is gebruikt, zou ik gaarne enkele opmerkingen maken.

1°. De bepaling van het gehalte aan chloor is volgens prof. KORTEWEG onjuist geschied, daar volgens hem de stof niet homogeen is. Dit was evenwel niet het geval bij het praeparaat, dat door DE HAAS is gebruikt, en dat ik van te voren had onderzocht. Ik wil hier slechts vermelden, dat het hypochlorietgehalte der verkregen oplossing overeenkwam met het berekende uit het gehalte van de chloorkalk.

2°. „Terecht geeft DAUFRESNE aan watervrije soda de voorkeur boven gekristalliseerde, daar de laatste dikwijls min of meer verweerd is, en daardoor het gehalte aan Na₂CO₃ onzeker”, aldus prof. KORTEWEG. Ik zou de zaak liever omkeeren. Watervrije soda uit den handel bevat gewoonlijk water. Weliswaar kan men haar gemakkelijk dehydrateeren, maar dan moet zij verder in een kalkstopflesch worden bewaard. Het hydraat kan men daarentegen door omkristalliseeren gemakkelijk zuiveren en na het drogen bij de geschikte dampspanning is het gevaar voor verweeren niet zoo groot meer, als men het zout in een goed gesloten flesch bewaart. Afgezien van deze opmerkingen kan het zout, dat DE HAAS gebruikte, niet verweerd zijn geweest, wat volgt uit de neutraliteit der verkregen hypochloriet-oplossing. Het sub 2 genoemde bezwaar van prof. KORTEWEG vervalt dus geheel.

3°. De oplossing door DE HAAS gebruikt, was wel degelijk op haar alkaliteit onderzocht. De methode van ÇARREL met phenolphthaleïne is onjuist, daar de indicator bijna onmiddellijk door het hypochloriet wordt geoxydeerd. Ook wanneer de vloeistof sterk alkalisch reageert, verdwijnt de roode kleur van den indicator zeer spoedig. Een titratie van het alkaligehalte is op deze manier onmogelijk. Wenscht men het alkaligehalte te bepalen, dan moet men het hypochloriet wegnemen, wat het eenvoudigst met neutrale waterstof-peroxyde gebeurt. De stoffen reageren onder zuurstofontwikkeling met elkaar, terwijl daarbij het neutrale natriumchloride ontstaat.

Nadat de gasontwikkeling is opgehouden, voegt men den indicator toe. (Voor een uitvoerige beschrijving van de eigenschappen eener hypochloriet-oplossing zij verwezen naar mijn artikel *Pharmaceutisch Weekblad*, n°. 37, 1918).

Ik geloof met deze korte uiteenzetting voldoende te hebben aangetoond, dat men het verschil van meening der verschillende onderzoekers niet kan toeschrijven aan een onjuiste samenstelling der vloeistof, welke door DE HAAS is gebruikt.

Utrecht,
30 Mei 1919.

I. M. KOLTHOEF,
1ste assistent aan het Pharmac. Laborat..

MALARIA.

Naar aanleiding van hetgeen tusschen de regels gelezen wordt in de mededeeling van collega HOOGSLAG over diagnostische moeielijkheden door malaria: „de 10 malaria-patiënten, die ik de laatste twee weken waarnam, hadden allen verblijf gehouden in het broeinest Alkmaar en omstreken, doch hadden daar nooit koorts gehad”, zou ik de laatste woorden: „doch hadden daar nooit koorts gehad” willen onderstrepen. En dat wel, omdat dit feit op zichzelf zoo merkwaardig is, dat iemand langen tijd in een malaria-streek verkeert, daar blijkbaar besmet, doch niet ziek wordt na deze besmetting, vele maanden later echter plotseling het slachtoffer blijkt te zijn van het malaria-plasmodium.

Is hier de ontwikkelingsgang in het menschelijk lichaam dan zóo langdurig, dat deze